

Мелько Людмила Федорівна,
кандидат педагогічних наук, доцент

Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна
e-mail: ludmilam@krok.edu.ua

МОДЕЛЬ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ

Мета дослідження полягає у розробці та обґрунтуванні моделі популяризації спадщини ЮНЕСКО у системі підготовки фахівців з туризму.

Методика дослідження ґрунтується на застосуванні різноманітних наукових методів, загальнонаукових та спеціальних, серед яких: метод системно-структурного аналізу, що застосовувався при розробці змістового контенту моделі; метод соціологічного опитування, який допомагав вивченню думки здобувачів вищої освіти та випускників щодо важливості спадщини ЮНЕСКО у туризмі; метод наукового узагальнення, який сприяв формулюванню висновків та результатів дослідження та ін..

Результати. Запропоновано та обґрунтовано модель популяризації спадщини ЮНЕСКО у системі підготовки фахівців з туризму, яка базується на основі практико-орієнтованої діяльності кафедри туризму. Модель складається із трьох структурних компонентів: змістового, процесуального та результативного, де розкрито сутність відповідної підготовки студентів щодо формування професійних компетентностей. Підкреслено наявність відповідних умов щодо успішної реалізації моделі: мотивація, командна робота, професійне середовище. З'ясовано, що формування конкурентоспроможного туристичного продукту щодо використання спадщини ЮНЕСКО вимагає відповідних професійних компетентностей, які можуть більш ефективно формуватися у процесі впровадження вищезазначеної моделі. Результати соціологічного опитування здобувачів та випускників продемонстрували їх високий рівень мотивації до запропонованої тематики.

Наукова новизна. На основі практичного досвіду розроблено, обґрунтовано та впроваджено модель популяризації спадщини ЮНЕСКО у системі підготовки фахівців з туризму.

Практична значимість. Матеріали дослідження можуть бути використані у системі підготовки фахівців з туризму у закладах вищої освіти.

Ключові слова: популяризація спадщини ЮНЕСКО, туризм, підготовка фахівців з туризму, модель.

Мелько Людмила Федорівна,
кандидат педагогічних наук, доцент

Університет економіки та права «КРОК», г. Киев, Украина,
e-mail: ludmilam@krok.edu.ua

МОДЕЛЬ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ НАСЛЕДІЯ ЮНЕСКО В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ ПО ТУРИЗМУ

Цель исследования состоит в разработке и обосновании модели популяризации наследия ЮНЕСКО в системе подготовки специалистов по туризму.

Методика исследования основывается на применении различных научных методов, общенаучных и специальных, среди которых: метод системно-структурного анализа, который применяется при разработке содержательного контента модели; метод социологического опроса, помогающий изучению мнения студентов и выпускников о важности наследия ЮНЕСКО в туризме; метод научного обобщения, способствовавшего формулированию выводов и результатов исследования.

Результаты. Предложена и обоснована модель популяризации наследия ЮНЕСКО в системе подготовки специалистов по туризму, основанная на практико-ориентированной деятельности кафедры туризма. Модель состоит из трех структурных компонентов: содержательного, процессуального и результативного, где раскрыта сущность соответствующей подготовки студентов по формированию профессиональных компетентностей. Подчеркнуто наличие соответствующих условий успешной реализации модели: мотивация, командная работа, профессиональная среда. Выяснено, что формирование конкурентоспособного туристического продукта с использованием наследия ЮНЕСКО требует соответствующих профессиональных компетентностей, которые могут более эффективно формироваться в процессе внедрения вышеуказанной модели. Результаты социологического опроса студентов и выпускников продемонстрировали высокий уровень мотивации к предложенной тематике.

Научная новизна. На основе практического опыта разработана, обоснована и внедрена модель популяризации наследия ЮНЕСКО в системе подготовки специалистов по туризму.

Практическая значимость. Материалы исследования могут быть использованы в системе подготовки специалистов по туризму в высших учебных заведениях.

Ключевые слова: популяризация наследия ЮНЕСКО, туризм, подготовка специалистов по туризму, модель.

Melko Liudmyla Fedorivna,
PhD in Pedagogy, Associate Professor

KROK» University, Kyiv, Ukraine , e-mail: ludmilam@krok.edu.ua

UNESCO HERITAGE POPULARIZATION MODEL IN THE SYSTEM OF TRAINING TOURISM SPECIALISTS

The objective of the research is to develop and substantiate the UNESCO heritage popularization model in the system of training tourism specialists.

The research methodology is based on the use of various scientific methods, general and special ones, including such as a method of system and structural analysis used in the development of descriptive content of the model; a method of sociological survey, which helped to study the opinion of applicants for higher education as well as graduates on the importance of UNESCO heritage in tourism; a method of scientific generalization, which contributed to the conclusion statements and the research results, etc.

Results. The UNESCO heritage popularization model in the system of training of tourism specialists, which is based on the practice-oriented activities of the Tourism Department, has been proposed and substantiated. The model consists of three structural components, including descriptive, procedural, and effective ones, and suggests the subject matter of the relevant training of students for forming their professional competencies. The need of relevant requirements for the successful implementation of the model is emphasized, i.e., of motivation, teamwork, and professional environment.

It was found that the formation of a competitive tourism product regarding the use of UNESCO heritage requires relevant professional competencies, which can be more effectively formed in the implementation process of the above model. The results of the sociological survey of applicants and graduates showed their high level of motivation for the proposed topic.

Scientific novelty. Based on practical experience, the UNESCO heritage popularization model in the system of training tourism specialists has been developed, substantiated and implemented.

Practical significance. The research materials can be used in the system of training tourism specialists in higher educational institutions.

Key words: UNESCO heritage popularization, tourism, training of tourism specialists, model.

Постановка проблеми. Використання ресурсного потенціалу спадщини ЮНЕСКО при розробці туристичного продукту посилює його конкурентоспроможність на ринку туристичних послуг. Велике значення у цьому процесі має наявність кваліфікованого персоналу туристичних підприємств, фахівців туристичної сфери, які мають професійні компетентності щодо створення туристичного продукту.

Потрібно ставити питання щодо формування відповідних професійних компетентностей у процесі підготовки фахівців з туризму. Не дивлячись на те, що популяризація спадщини ЮНЕСКО має місце серед студентської молоді у закладах вищої освіти, варто приділити увагу розробці системної підготовки, насамперед, для майбутніх фахівців з туризму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню туристичної освіти, питанням підготовки фахівців з туризму присвячені публікації О. Любіцевої, В. Федорченка, Г. Шуки, Ю. Безрученкова, В. Антоненка, А. Парфіненка, Т. Сокол, Г. Уварової, Д. Басюк, О. Мотузенко, О. Міхо, Н. Степанець та багатьох інших вчених.

Проблемі визначення моделі фахівця туристичної індустрії та його професійної компетентності присвячена публікація Я. Казарницької [1]. Сутність моделі професійної компетентності менеджера туристичної індустрії представлена у дослідженні І. Саух [2]. Модель фахівця туристичної сфери розкрито Т. Бровенко [3].

Питанням формальної і неформальної освіти щодо популяризації спадщини ЮНЕСКО присвячені публікації М. Поплавського, В. Антоненка, А. Гаврилюк, О. Жорнової, Л. Мелько, В. Філь та ін. Концепцію навчального курсу «Культурна та природна спадщина» для студентів географічних факультетів розроблено К. Поливач [4].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість публікацій щодо туристичної освіти, не вирішено питання про побудову цілісної системи популяризації спадщини ЮНЕСКО у системі підготовки фахівців з туризму.

Формулювання цілей статті. Мета дослідження полягає у розробці та обґрунтуванні моделі популяризації спадщини ЮНЕСКО у системі підготовки фахівців з туризму.

Вклад основного матеріалу. Спадщина ЮНЕСКО є потужним туристичним ресурсом, використання якого у розробках туристичного продукту вимагає знань та досвіду. Тому у своєму дослідженні ми ставимо питання про популяризацію спадщини ЮНЕСКО у системі підготовки майбутніх фахівців з туризму, формування в них відповідних компетентностей ще у процесі здобуття професії.

За дослідженням О. Любіцевої, на ринку освітніх послуг України понад 120 закладів вищої освіти займаються підготовкою фахівців за спеціальністю 242 «Туризм». На сьогодні це практично всі національні університети, вузькоспеціалізовані ЗВО різних форм власності, які абсолютно різні за профілем: класичні університети, економічні, технологічні, гуманітарні, аграрні, спортивні, технічні, що урізноманітнює специфіку підготовки кадрів для туризму [5, С. 99].

Зрозуміло, що у процесі підготовки фахівців, при вивченні туристичного потенціалу України та світу, студенти всіх ЗВО ознайомлюються з ресурсами, зокрема, всесвітньої культурної і природної спадщини ЮНЕСКО та нематеріальної культурної спадщини, здійснюють екскурсії, беруть участь у турах щодо відвідування найвизначніших об'єктів та центрів нашої країни тощо.

На ринку освітніх послуг України серед таких закладів вищої освіти особливо виділяються Київський національний університет культури і мистецтв, Київський університет культури, які протягом багатьох років впроваджують вивчення здобувачами вищої освіти нематеріальної культурної спадщини, здійснюють потужну наукову роботу на вітчизняному та міжнародному рівнях, про що свідчать матеріали Міжнародних конференцій-фестивалів «Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс: досвід, практики, інновації» [6, С. 374].

Вивчення, популяризація спадщини ЮНЕСКО серед студентської молоді відбувається і на теренах Вищого навчального закладу «Університет економіки та права «КРОК». Умовно можна виділити три тематичні етапи у цьому процесі: 1) просвітницький; 2) просвітницький, науково-дослідний; 3) просвітницький, науково-практичний.

Просвітницький етап (2011 – 2014 рр.) пов'язаний із започаткуванням реалізації в Університеті «КРОК» серії країнознавчих просвітницьких фестивалів «Діалог культур», які проводились протягом п'яти років і були присвячені конкретному регіону, та етнографічного просвітницького фестивалю «Традиції та сучасність». Просвітницький, науково-дослідний етап (2014 – 2015 рр.) пов'язаний із реалізацією Національного проєкту «Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в руках молоді: знати, зберігати, діяти» у співпраці з Національним Києво-Печерським історико-культурним заповідником та Київським відділенням Малої академії наук учнівської молоді. Просвітницький, науково-практичний (2014 р. – до ц.ч.) – проєктною діяльністю кафедри туризму та Коледжу економіки, права та освітніх технологій Університету «КРОК» [7]. Третій етап пов'язаний із реалізацією постійно-діючих або окремих проєктів, серед яких: навчально-методичні екскурсії об'єктами ЮНЕСКО («Екскурсвод – професія як мистецтво»), презентації щодо спадщини ЮНЕСКО за результатами наукових досліджень («Країнознавчі студії»), круглі столи щодо управління спадщиною із залученням фахівців, де студенти є не тільки слухачами, але й активними учасниками, волонтерами та організаторами та ін.

Слід зазначити, що кафедра туризму була створена в Університеті «КРОК» у 2012 р., а перший набір студентів відбувся у 2014 р., і з перших кроків студентського життя майбутні фахівці з туризму були залучені у середовище навчання та просвітництва спадщини ЮНЕСКО.

Виходячи з багаторічного досвіду, пропонуємо розглянути модель популяризації спадщини ЮНЕСКО у системі підготовки фахівців з туризму (рис. 1), яка створена на основі практико-орієнтованої діяльності кафедри туризму.

Модель розроблена з метою впровадження системної діяльності щодо вивчення та популяризації спадщини ЮНЕСКО у процесі підготовки майбутніх фахівців з туризму, створення просвітницького творчого середовища серед студентської молоді. Основною метою реалізації моделі є залучення майбутніх фахівців з туризму до збереження та популяризації спадщини ЮНЕСКО, її використання у туризмі.

Модель складається з трьох структурних компонентів: змістового, процесуального, результативного.

Змістовий компонент моделі передбачає відповідну теоретичну підготовку студентів, яка реалізується таким чином: 1) включення у зміст навчальних дисциплін країнознавчого, рекреаційно-туристичного спрямування тематики щодо вивчення всесвітньої культурної і природної спадщини ЮНЕСКО та нематеріальної культурної спадщини; 2) введення у вибіркового блоку освітніх компонентів відповідних навчальних дисциплін; 3) створення наукового гуртка згідно з тематикою.

В Університеті «КРОК» відповідно до освітньо-професійної програми та навчального плану для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування» за спеціальністю 242 «Туризм» змістова складова щодо вивчення спадщини ЮНЕСКО присутня у навчальних дисциплінах. Серед таких дисциплін: Країнознавство, Туристичне країнознавство, Рекреаційні комплекси світу, Географія туризму, Туристичне краєзнавство – обов'язкові компоненти освітньої програми; Географія культури, Етнічна кулінарія та ін. – вибіркові компоненти програми.

Рис. 1. Модель популяризації спадщини ЮНЕСКО у системі підготовки фахівців з туризму

Джерело: складено автором

Серед вибіркового блоку студентам також пропонується дисципліна вищезазначеної тематики «Спадщина ЮНЕСКО у туризмі». Окрім цього, для здобувачів вищої освіти започаткований науковий гурток «Спадщина ЮНЕСКО як туристичний ресурс», де відбувається поглиблення відповідної теоретичної підготовки. Зрозуміло, що не всі студенти цікавляться глибоко тематикою спадщини ЮНЕСКО, тому вибіркова дисципліна та гурток передбачені саме для мотивованих студентів.

Процесуальний компонент моделі передбачає практико-орієнтовану підготовку – проведення різноманітних заходів для здобувачів вищої освіти: екскурсійних, практико-орієнтованих (майстер-класи, професійні студії, круглі столи тощо), наукових.

Насамперед необхідно зазначити, що в Університеті «КРОК» наказом ректора впроваджена програма «Школа професійного зростання для майбутніх фахівців з туризму», в межах якої відбуваються практико-орієнтовані заходи, і більшість з них – у позааудиторний час.

Експериментальні заходи – це відвідування об'єктів ЮНЕСКО, музеїв з науково-методичною екскурсією, де розкривається не тільки відповідна тематика, але й обговорюються особливості проведення заходу, взаємодія з екскурсантами (наприклад, Софія Київська, Києво-Печерська лавра, Національний музей українського народного декоративного мистецтва, Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному, Етнографічний музей Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва, пам'ятки ЮНЕСКО Будапешту, королівські палаци Хофбург та Шенбрунн у Відні тощо).

Практико-орієнтовані заходи – майстер-класи, професійні студії, круглі столи, які передбачають зустріч із професіоналами, де відбувається реальна взаємодія із фахівцями на рівні передавання досвіду, наприклад: майстер-клас щодо проведення екскурсії «Софія Київська – визначна пам'ятка світової культури» (від Сокол Тетяни Георгіївни – к.пед.н., доцента, екскурсовода), професійна студія «Українська традиційна вишивка у нематеріальній культурній

спадщині» (від Юрія Мельничука – старшого наукового співробітника Всеукраїнського центру вишивки і килимарства міста Решетилівка Полтавської області.), майстер-клас з ліжникарства (від майстрині Ганни Копильчук, с. Яворів Івано-Франківської обл.) та інші.

Важливим для професійної підготовки є практико-орієнтовані заходи для членів наукового гуртка, де відбувається поглиблена взаємодія із професіоналами й набуття професійних компетентностей, наприклад, заходи на базі Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника: круглий стіл «Києво-Печерська лавра як об'єкт ЮНЕСКО. Управління всесвітньою спадщиною ЮНЕСКО в Україні» на базі відділу міжнародного співробітництва; участь студентів у якості волонтерів у Міжнародному семінарі керівників об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Жива релігійна спадщина всесвітнього значення – спільне управління та сталє використання» та інші.

Результативний компонент моделі передбачає практико-орієнтоване впровадження отриманих компетентностей у практичній діяльності, що може реалізовуватись студентами під час розробки та організації екскурсій, турів (наприклад, проведення студентських екскурсій по Києву; розробка презентацій щодо ресурсного потенціалу спадщини ЮНЕСКО та демонстрація на родинному фестивалі «КРОК збирає друзів»; залучення студентів до організації країнознавчого просвітницького фестивалю «Діалог культур: країни Америки, Австралія, Океанія»; участь студентів в проєкті «Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в руках молоді: знати, зберігати, діяти; залучення студентів до участі в організації туру, як учасників, «Weekend в Будапешті+Відень з туроператором «Сакуме»; участь у наукових конференціях з публікацією тез доповіді та виступом та ін.).

Важливою складовою для популяризації спадщини ЮНЕСКО є започаткування та проведення тематичних конференцій, серед яких, студентська конференція «Спадщина ЮНЕСКО та туризм», де пропонується виступ учасникам наукового гуртка та усім бажаючим, з публікацією тез, де висвітлюються питання не тільки ресурсного потенціалу спадщини ЮНЕСКО, але й проблеми управління, збереження, шляхів популяризації [8].

Підсумовуючи вищевикладене, зазначимо, що успішна реалізація запропонованої моделі залежить від певних умов, серед яких виділимо найголовніші. Першою умовою є мотивація. Мотивація є ключовою ланкою ефективного впровадження будь-якої ідеї. Найкраще виходить те, що подобається. Тому, найголовніше – це зацікавити молодь тематикою спадщини. Другою важливою умовою є командна робота. Успіх там, де присутня єдність спільної команди однодумців, здобувачів, викладацького складу. Третя умова – це професійне середовище, залучення до діяльності стейкхолдерів, професіоналів, які займаються охороною та збереженням спадщини ЮНЕСКО.

З метою вивчення думки здобувачів та випускників щодо використання спадщини ЮНЕСКО у туристичній діяльності та щодо вивчення практико-орієнтованого курсу «Спадщина ЮНЕСКО у туризмі» **проведено опитування з використанням Google Forms**. У опитуванні взяли участь студенти та випускники спеціальності «Туризм» Університету «КРОК» у кількості 48 осіб, які вивчали вибірково вищезазначений курс за останні чотири роки. Респондентам пропонувалось дати відповідь на 10 питань, з яких 2 інформаційного характеру (прізвище, за бажанням, та група). Із 48 осіб, 12 осіб (25 % опитаних) – випускники останніх двох років, частина з яких навчається в магістратурі.

Представимо питання та проаналізуємо відповіді респондентів щодо використання спадщини ЮНЕСКО у туристичній діяльності.

1. *Оцініть ступінь важливості даного курсу для формування професійних компетентностей майбутніх фахівців з туризму за шкалою (1-5 балів, 1 – найнижчий бал, 5 – найвищий бал).*

Варто відмітити, що всі опитувані досить позитивно оцінили ступінь важливості курсу, що складає 95,9% відповідей найвищої оцінки: 77,1% – по найвищому балу – 5; 18,8% – 4. Для 2,1% респондентів ступінь важливості або середня, або досить низька (відповідно 2 та 3 бали). Відповіді з оцінкою щодо найнижчого балу – відсутні.

2. *Оцініть ступінь важливості включення у програму турів спадщини ЮНЕСКО для посилення конкурентоспроможності туристичного продукту.*

Слід зазначити, що практично всі респонденти вважають ступінь включення у програму турів спадщини ЮНЕСКО дуже важливою або важливою для посилення конкурентоспроможності туристичного продукту.

3. Яким типам пам'яток Всесвітньої спадщини Ви б надали перевагу при створенні програми турів (обрати не більше чотирьох об'єктів)?

Відповідь респондентів представлена на рис. 2.

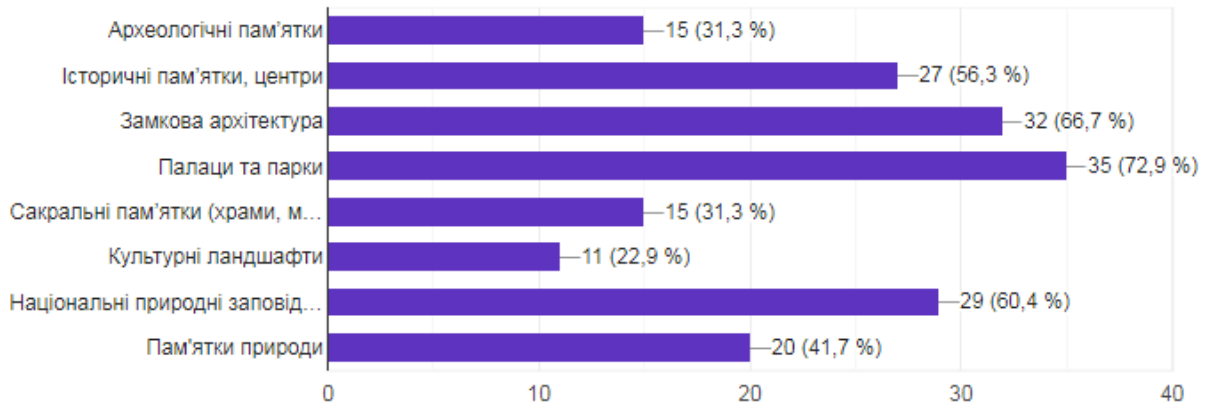

Рис. 2. Думка респондентів щодо вибору типів пам'яток при створенні програми турів

Джерело: складено на основі опитування

Цікавою виявилася думка студентів і випускників щодо пріоритетів вибору об'єктів ЮНЕСКО. Серед трійки лідерів: палаці та парки – 72,9% респондентів, замкова архітектура – 66,7% та природні заповідники – 60,4%. Також більшість респондентів обрали історичні пам'ятки, центри – 56,3%. Меншою популярністю користуються: пам'ятки природи (41,7% респондентів), сакральні та археологічні пам'ятки – по 31,3%, культурні ландшафти – 22,9%.

4. Яким елементам нематеріальної культурної спадщини Ви б надали перевагу при створенні програми турів (обрати не більше трьох)?

Відповідь респондентів представлена на рис. 3.

Щодо пріоритетів у виборі НКС місця розподілились таким чином: найбільшу перевагу респонденти віддали гастрономічній спадщині (68,8%), виконавському мистецтву та традиційним фестивалям – по 56,3% відповідно до кожного елемента. Звичаї, обряди, практики обрали 45,8% опитаних. На останньому місці традиційні ремесла – 27,1% та усні традиції і форми вираження – 20,8%.

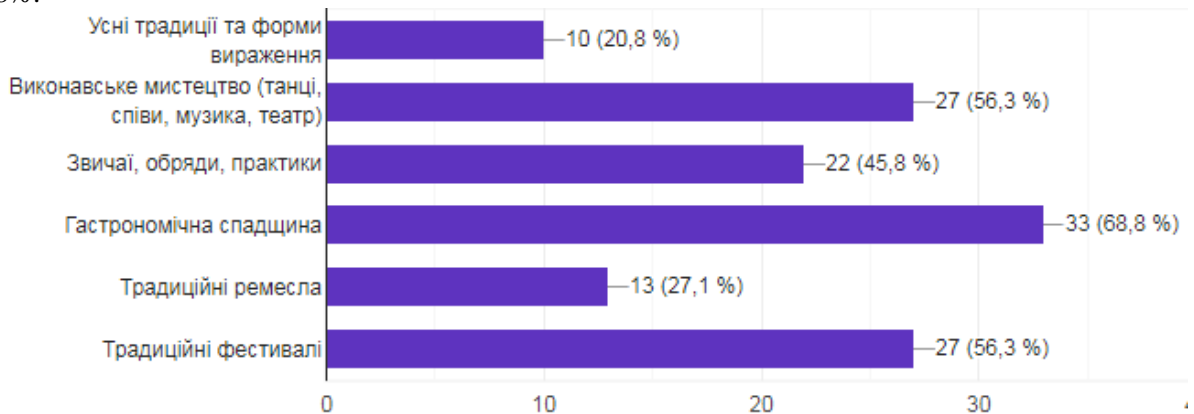

Рис. 3. Думка респондентів щодо вибору елементів НКС при створенні програми турів

Джерело: складено на основі опитування

5. Оцініть ступінь важливості туризму щодо популяризації спадщини ЮНЕСКО за шкалою (1-5 балів, 1 – найнижчий бал, 5 – найвищий бал).

Надзвичайно важливою є оцінка респондентами даного питання. 95,9% респондентів оцінили високу ступінь важливості туризму щодо популяризації спадщини ЮНЕСКО (5 балів – 81,%, 4 бали – 14,6%). Низьку ступінь важливості визначили всього 4,2% респондентів (2 бали), найнижчу ступінь (1 бал) не обрав ніхто.

Представимо питання та проаналізуємо відповіді респондентів щодо вивчення практико-орієнтованого курсу «Спадщина ЮНЕСКО у туризмі».

1. *Оцініть курс щодо навчально-методичної складової по 4-х бальній шкалі (незадовільно, задовільно, добре, відмінно).*

Для оцінювання надані складові: змістова частина курсу, навчально-методичні матеріали в Moodle, завдання для самостійної роботи та проєктів (СРС), відеоматеріали практико-орієнтованих заходів кафедри туризму, майстер-класи із залученням фахівців-практиків, професіоналізм викладача. Як показали результати опитування, у цілому респонденти позитивно оцінили складові курсу. Найвищі бали респонденти віддали таким позиціям: професіоналізм викладача – 95,8% (83,3% – відмінно, 12,5% – добре), зміст курсу – 93,8% (75% – відмінно, 18,8% – добре), майстер-класи – 95,9% (70,9% – відмінно, 25% – добре), негативних відповідей немає. Відеоматеріали оцінені таким чином: позитивні відповіді надали 95,9% респондентів (70,9% – відмінно, 25% – добре), 2% опитаних поставили – задовільно, хоча відеоматеріали не сподобались 2% респондентів. Щодо контенту Moodle та СРС, які респонденти оцінили теж досить позитивно: Moodle – 62,6% – відмінно, 31,2% – добре, 6,2% – задовільно; СРС – 62,6% – відмінно, 33,3% – добре, але 4,2% – незадовільно.

2. *Оцініть курс щодо отриманих Вами результатів навчання (чому навчилися, чим оволоділи, що удосконалили).*

Для оцінювання надані варіанти відповідей: набуття новітніх знань, розуміння значення туризму у збереженні та популяризації спадщини ЮНЕСКО, користування офіційними джерелами та знаходження ресурсів спадщини ЮНЕСКО, створення проєктів-презентацій відповідно до тематики, розробка рекламних проспектів (буклетів), посилення комунікаційних навичок, свій варіант відповіді. Найбільше переваг вибору респонденти надали: розуміння значення туризму у збереженні та популяризації спадщини ЮНЕСКО (85,4%) та набуття новітніх знань і користування офіційними джерелами та знаходження ресурсів спадщини ЮНЕСКО – відповідно по 81,3%. Цікаво розподілилась думка щодо: створення проєктів-презентацій (64,6%), розробка рекламних проспектів (56,3%), посилення комунікаційних навичок (47,9%). Тобто, можна відмітити досить високу результативну оцінку навчання, на думку респондентів. Також респондентами був запропонований ще один варіант відповіді – вміння аналізувати великий обсяг матеріалу (2,1% опитаних).

3. *Ваші враження, побажання та пропозиції щодо удосконалення курсу.*

Всі надані відповіді респондентів були позитивні. Серед побажань: збільшити кількість годин на вивчення курсу, максимально залучати майстрів-практиків тощо.

Варто відзначити, що здобувачі вищої освіти та випускники спеціальності «Туризм» позитивно поставитися до опитування.

Висновки. Використання спадщини ЮНЕСКО у туристичній діяльності вимагає набуття відповідних професійних компетентностей, чому сприяє впровадження моделі популяризації спадщини ЮНЕСКО у систему підготовки фахівців з туризму.

Ефективність впровадження моделі залежить від системного підходу протягом усього періоду навчання та реалізації всіх її структурних компонентів: змістового, процесуального та результативного, які вимагають креативного підходу, враховуючи особливості освітнього середовища, у результаті чого формуються відповідні професійні компетентності. Суттєвим є дотримання відповідних умов (мотивація, командна робота, професійне середовище) та практико-орієнтована діяльність команди однодумців.

Важливим є зворотній зв'язок щодо вивчення думки здобувачів та випускників, що дозволяє регулювати основну траєкторію процесу підготовки майбутніх фахівців з туризму.

Отже, впровадження моделі щодо популяризації спадщини ЮНЕСКО у систему підготовки майбутніх фахівців з туризму сприятиме підвищенню якості підготовки професіоналів у туризмі.

Перспективи подальших досліджень полягають у побудові варіативних моделей щодо популяризації спадщини ЮНЕСКО, враховуючи специфіку освітніх програм.

Список використаних джерел

1. Казарницькова Я.Л. Модель сучасного фахівця туристичної індустрії та його професійна компетентність. URL: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN5/08klyipk.pdf> (дата звернення: 01.12.2021).
2. Саух І.В. Моделі професійної компетентності менеджера туристичної індустрії як основа конкурентоспроможності галузі. *Економіка. Управління. Інновації. Серія: Економічні науки*. 2010. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2010_2_38 (дата звернення: 01.12.2021).
3. Бровенко Т.В. Модель фахівця туристичної сфери. *Географія та туризм*. 2019. Вип. 48. С. 52–61.
4. Поливач К.А. Культурна спадщина та її вплив на розвиток регіонів України / *Наук. ред. Руденко Л.Г. К.: Інститут географії НАН України, 2012. 208 с.*

5. Любіцева О.О. Регіональний аналіз туристичної освіти в Україні. *Регіональний туризм : сучасний стан та шляхи оптимізації* : матеріали I міжнарод.наук.-практ. конф. (2 квітня 2021 р.). Київ, 2021. С. 98-100.
6. Гаврилук А.М. Державна політика у сфері туризму в Україні: соціогуманітарний вимір: монографія. Київ : Ліра-К, 2020. 428 с.
7. Мелько Л.Ф. Популяризація спадщини ЮНЕСКО серед студентської молоді (з досвіду університету «КРОК»). *Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс: досвід, практики, інновації*: тези доповідей IV Міжнар. наук.-практ. конф.-фестивалю, Київ, 20-21 травня 2021 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Київ. ун-т культури, Ф-т гот.-ресторан. і турист. бізнесу. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. С. 83–87.
8. Спадщина ЮНЕСКО та туризм: матеріали наукової конференції для студентів (7 грудня 2020 р.). Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК». 2020. 71 с. URL: <https://conf.krok.edu.ua/UNESCO/UNESCO2020> (дата звернення: 05.12.2021).

References

1. Kazamytskova Ya.L. Model suchasnoho fakhivtsia turystychnoi industrii ta yoho profesiina
2. Saukh I.V. Modeli profesiinoi kompetentnosti menedzhera turystychnoi industrii yak osnova konkurentospromozhnosti haluzi. *Ekonomika. Upravlinnia. Innovatsii. Seriia: Ekonomichni nauky*. 2010. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2010_2_38
3. Brovenko T.V. Model fakhivtsia turystychnoi sfery. *Heohrafiia ta turizm*. 2019. Vyp. 48. S. 52–61.
4. Polyvach K.A. Kulturna spadshchyna ta yii vplyv na rozvytok rehioniv Ukrainy / *Nauk. red. Rudenko L.H. K.: Instytut heohrafiï NAN Ukrainy*, 2012. 208 s.
5. Liubitseva O.A. Rehionalnyi analiz turystychnoi osvity v Ukraini. *Rehionalnyi turizm : suchasnyi stan ta shliakhy optymizatsii* : materialy I mizhnarod.nauk.-prak. conf. (2 kvitnia 2021 r.). Kyiv, 2021. S. 98-100. URL: <https://conf.krok.edu.ua/RT/RT/paper/view/621>
6. Havryliuk A.M. Derzhavna polityka u sferi turizmu v Ukraini: sotsiohumanitarnyi vymir: monohrafiia. Kyiv : Lira-K, 2020. 428 s.
7. Melko L.F. Populiaryzatsiia spadshchyny YuNESKO sered studentskoi molodi (z dosvidu universytetu «KROK»). *Nematerialna kulturna spadshchyna yak suchasnyi turystychnyi resurs: dosvid, praktyky, innovatsii: tezy dopovidei IV Mizhnar. nauk.-prak. conf.-festyvaliu*, Kyiv, 20-21 travnia 2021 r. / M-vo osvity i nauky Ukrainy, Kyiv. nats. un-t kultury i mystetstv, Kyiv. un-t kultury, F-t hot.-restoran. i turyst. biznesu. Kyiv : Vyd. tsentr KNUKіM, 2021. S. 83–87.
8. Spadshchyna YuNESKO ta turizm: materialy naukovoi konferentsii dlia studentiv (7 hrudnia 2020 r.). Kyiv : VNZ «Universytet ekonomiky ta prava «KROK». 2020. 71 s. URL: <https://conf.krok.edu.ua/UNESCO/UNESCO2020>

Надійшла до редколегії 15.06.2021